

Materiál na rokovanie komisií

Mestského zastupiteľstva v Žiline

Číslo materiálu: ____/2022

K bodu programu

Etický kódex volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Materiál sa odporúča prerokovať v:

-

Predkladajú poslanci mestského zastupiteľstva:

MUDr. Igor Habánik
Mgr. Dominik Hriník
Ing. Ján Ničik
Ing. Ján Pažický
Mgr. Vladimír Randa
Mgr. Marek Richter, PhD.
Mgr. Zuzana Balogová
Ing. Ľubomír Bechný
Mgr. Ing. Peter Ničik
Ing. arch. Dušan Maňák
Ing. Ľuboš Plešinger
Ing. František Talapka
Mgr. Miriam Šuteková
Ing. Barbora Birnerová, PhD.

Zodpovední za vypracovanie:

Mgr. Marek Richter, poslanec MZ
Mgr. Vladimír Randa, poslanec MZ

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2022

Komisia odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline na jeho najbližšom zasadnutí

I. prerokovať a schváliť

1. Etický kódex volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina,

II. odporučiť

poslancom mestského zastupiteľstva Pristúpiť k Etickému kódexu volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina nasledujúcim spôsobom - podpísať Čestné prehlásenie, ktoré tvorí prílohu materiálu a ktoré následne bude doručené predsedovi Komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov mesta a na znak prejavu individuálneho súhlasu poslanca s Etickým kódexom volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Na 26. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Žiline volebného obdobia 2014-2018, konanom dňa 26.6.2017 bol predložený a väčšinou poslaneckého zboru schválený Etický kódex volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina. Vtedajší primátor však predmetné uznesenie mestského zastupiteľstva nepodpísal a tak kódex nikdy nevstúpil do platnosti. Prax ukázala, ako zásadné je nastaviť základné rámce konania verejných funkcionárov mesta Žilina tak, aby sa nestávali situácie v rozpore so všeobecne platnými etickými princípmi.

Tento návrh etického kódexu vychádza z týchto základných princípov. Volený zástupca by mal:

- konať vo verejnom záujme,
- jednať tak aby neohrozil dôveryhodnosť svojho mandátu a úradu,
- mal by rešpektovať právomoci ostatných volených zástupcov a zamestnancov úradu,
- mal by predchádzať situáciám, keď by sa jeho súkromný záujem mohol dostať do rozporu s verejným záujmom,
- ohlásiť stret záujmov, nezúčastňovať sa v takom prípade rokovania a hlasovania.

Volený zástupca by nemal:

- prijímať dary ani iné zvýhodnenia narušujúce nestranný prístup,
- zneužívať informácie, ktoré získal pri výkone mandátu a to aj po jeho skončení.

Predkladaný etický kódex sa snaží pomenovať morálne rámce, v rámci ktorých by sa volení zástupcovia mali pohybovať. Samotný etický kódex automaticky nezaručí ideálne správanie volených zástupcov, skúsenosti zo západných krajín však hovoria, že etické rámce (či už písané alebo nepísané) sa veľkou mierou podieľajú na menšej miere korupcie a významne zvyšujú percento odhaleného korupčného správania. Podmienkou ich úspechu je ochota komunity rámce dodržiavať, prísne oddeľovať súkromné a verejné záujmy a schopnosť prípadných vinníkov trestať.

Etický kódex nie len o korupcii, mal by definovať aj požiadavky na správanie voleného zástupcu, či už voči občanom, voči úradníkom ale aj voči ostatným zastupiteľom. Hlavným cieľom aplikovania etického kódexu by malo byť posilnenie dôveryhodnosti politika a jeho úradu.

Tento kódex vychádza z materiálu predloženého skupinou poslancov vo volebnom období 2014-2018.

Materiál nemá dopad na rozpočet mesta Žilina.

Etický kódex volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina

Čl. 1 Základné ustanovenia

1. Pre ciele tohto kódexu sa pod pojmom „funkcia“ rozumie výkon mandátu primátora mesta Žilina (ďalej len „primátor“) a výkon mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Žilina (ďalej len „poslanec“), ktorý získali priamymi voľbami od obyvateľov mesta Žilina a všetky úlohy, funkcie a činnosti, ktoré vykonávajú volení predstavitelia z titulu svojich mandátov.

Čl. 2 Prvenstvo práva a verejného záujmu

1. Primátor a poslanci vykonávajú svoj mandát vždy v súlade so zákonom.
2. Pri plnení svojich funkcií vždy slúžia verejnému záujmu a zdržia sa akéhokoľvek konania, ktoré by ohrozilo dôveryhodnosť ich mandátu.
3. Primátor a poslanci sa pri výkone funkcie za každých okolností správajú tak, aby zostala zachovaná dôveryhodnosť mesta Žilina.

Čl. 3 Etické princípy

1. Primátor a poslanci plnia svoje funkcie zodpovedne, nestranne a s ochotou zodpovedať sa za svoje rozhodnutia a konanie. Nebudú zneužívať svoju funkciu a privilégia mandátu priamo ani nepriamo na plnenie svojich osobných záujmov.
2. Poslanec vykonáva svoj mandát osobne, vo svojom mene, zastúpenie inou osobou je neprípustné.
3. Primátor a poslanci sa zdržia takého správania a konania, ktoré by pri výkone funkcie priamo alebo nepriamo uprednostnilo súkromný záujem ich, im blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb s cieľom získať priamy alebo nepriamy profit.
4. Pri výkone svojich rozhodovacích právomocí sa primátor a poslanci rozhodujú výlučne na základe objektívne zistených skutočností v súlade so zákonom, bez osobnej predpojatosti alebo predsudkov. Zdržia sa rozhodnutí, ktoré by priamo alebo nepriamo zvýhodňovali ich, im blízke osoby ani iné fyzické osoby alebo právnické osoby s cieľom získať priamy alebo nepriamy osobný prospech.
5. Primátor a poslanci sú pripravení poskytnúť detailné informácie a uviesť všetky skutočnosti, ktoré ich k rozhodnutiu viedli a preukázať, ako prijaté rozhodnutie korešponduje s príslušnými platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.
6. Pri výkone funkcie primátor a poslanci rešpektujú kompetencie ostatných volených predstaviteľov a zamestnancov Mesta Žilina. Napomáhajú iným voleným predstaviteľom alebo zamestnancom mesta dodržiavať pri výkone funkcie princípy, stanovené v tomto kódexe.
7. Pri hlasovaní sa poslanci riadia podľa toho, či navrhnuté rozhodnutie je spravodlivé a na prospech obyvateľov mesta Žilina, nie podľa toho, kto rozhodnutie navrhol alebo komu navrhnuté rozhodnutie prospeje.
8. Primátor a poslanci nevyužívajú svoje postavenie a nedávajú osobné prisľuby, ktoré by plnili z titulu svojej funkcie.
9. Primátor a poslanci samosprávy mesta sa pri výkone svojich funkcií zdržiavajú osobných urážok, invektív, zosmiešňovania, ohovárania iných volených predstaviteľov príp. obyvateľov mesta.
10. Primátor a poslanci vykonávajú svoje politické funkcie v súlade s prirodzeným mravným poriadkom hľadiac na všeobecné dobro. Zmyslom pre zodpovednosť dávajú príklad ostatným obyvateľom mesta a v širšom poňatí aj obyvateľom štátu. Svojimi skutkami dokazujú, že je možné dať do súladu autoritu so slobodou a osobnú iniciatívu so službou v prospech záujmov mesta a verejného blaha.

11. Poslanci hlasujú výlučne vo vlastnom mene, v prospech obyvateľov mesta podľa svojho vedomia a svedomia a neprihliadajú na záujmy politických strán a hnutí, ani na vlastné záujmy.

Čl. 4 Konflikt záujmov

1. Pri výkone svojich rozhodovacích právomocí primátor a poslanci rozhodujú vždy so zreteľom na verejný záujem a dobro spoločnosti. Dbajú na to, aby ich rozhodovanie primárne neovplyvňoval priamo ani nepriamo osobný záujem ich, im blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb.
2. Ak majú poslanci priamy alebo nepriamy osobný záujem vo veciach, ktoré sú predmetom rokovania orgánov mesta, oboznámia s touto skutočnosťou členov mestského zastupiteľstva ešte predtým, než sa o nich začne rokovať a hlasovať. Pri hlasovaní o danej veci sa neprezentujú a nehlasujú.
3. Poslanci sú povinní oznámiť osobný záujem vo veciach, ktoré sú predmetom rokovania orgánov mesta aj v ostatných vecných a majetkovo - právnych operáciách, ktoré by mali priniesť priamy alebo nepriamy prospech im alebo blízkym osobám, rodinným príslušníkom alebo subjektom, pre ktoré vykonávajú závislú alebo inú činnosť počas výkonu mandátu poslanca alebo ju vykonávali v období dvoch rokov pred nadobudnutím mandátu poslanca.

Čl. 5 Nezlúčiteľnosť funkcií

1. Primátor a poslanci dodržiavajú všetky platné všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré súvisia s obmedzením vykonávať iné mandáty alebo funkcie. Zároveň sa zdržia vykonávania takých funkcií, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú výkon ich mandátu ako volených predstaviteľov.

Čl. 6 Dary a korupcia

1. Pri výkone funkcie sa primátor a poslanci zdržia akéhokoľvek konania, ktoré je zákonom definované ako korupčné alebo nelegálne. Ak sa o takom konaní dozvedia, oznámia túto skutočnosť príslušným orgánom.
2. Z titulu svojich funkcií primátor a poslanci neprijímajú ani nevyžadujú pasívne ani aktívne žiadne dary, služby, finančné prostriedky ani iné výhody.

Čl. 7 Zneužitie funkcie verejného činiteľa

1. Primátor a poslanci dohliadajú na čerpanie mestského rozpočtu a konajú tak, aby bola dodržaná finančná disciplína, ktorá garantuje riadenie verejných finančných zdrojov a majetku v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.
2. Pri plnení svojich povinností primátor a poslanci nezneužívajú verejné finančné prostriedky, ani majetok. Zdržia sa akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo viesť k priamemu alebo nepriamemu zneužívaniu týchto zdrojov pre súkromné záujmy ich, im blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb.
3. Primátor a poslanci nikdy nezneužívajú informácie získané pri výkone funkcie pre získanie osobného prospechu alebo pre prospech im blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb.
4. Primátor a poslanci si plnia svoje úlohy čo najefektívnejším a ekonomicky najvýhodnejším spôsobom. Zároveň primárne primátor dohliada, aby zamestnanci mesta postupovali rovnako.
5. Pri výkone svojich funkcií primátor a poslanci nebudú prijímať žiadne opatrenia ani rozhodnutia, ktoré by ich zvýhodňovali v budúcom osobnom alebo profesionálnom živote po skončení výkonu mandátu.

Čl. 8 Kontrola

1. Primátor a poslanci dohliadajú na hospodárenie s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom mesta v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

2. Pri výkone svojich funkcií postupujú primátor a poslanci otvorene a transparentne a nebránia vykonaniu kontroly alebo kontrolného opatrenia v zmysle osobitných právnych predpisov, ktoré sa oprávnené interné alebo externé kontrolné orgány rozhodnú vykonať.
3. Podnety od verejnosti vo vzťahu k tomuto Etickému kódexu volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina prijíma Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov mesta.

Čl. 10 Zverejňovanie rozhodnutí a informácií

1. Primátor a poslanci sa za výkon svojich mandátov zodpovedajú všetkým obyvateľom mesta, vrátane tých, ktorí ich nevolili.
2. Primátor a poslanci sú vždy pripravení zodpovedať sa obyvateľom mesta za svoje rozhodnutia a preukázať, že sú v súlade s verejným záujmom. Nezatajújú žiadne informácie alebo činy, ak osobitný právny predpis neustanovuje inak.
3. Primátor a poslanci vyhovejú požiadavkám verejnosti týkajúcich sa zverejnenia alebo sprístupnenia informácií, ktoré súvisia s výkonom ich funkcií, s poskytovaním služieb a s výkonom samosprávy v súlade s osobitným právnym predpisom¹.
4. Primátor a poslanci podporia všetky opatrenia, ktoré posilnia otvorenosť a transparentnosť pri výkone ich právomocí, pri poskytovaní služieb obyvateľom a pri výkone samosprávy.

Čl. 11 Prijímanie a hodnotenie zamestnancov mesta

1. Pri prijímaní zamestnancov a menovaní zástupcov mesta budú primátor a poslanci, ak sú tohto procesu účastní, zohľadňovať prioritne a výlučne súlad s princípmi profesionálnych schopností a zručností a na základe potrieb mesta.
2. Výkony a správanie sa zamestnancov a zástupcov mesta budú primátor a poslanci posudzovať bez predsudkov a zaujatosti, objektívne, transparentne a v súlade s platnou legislatívou. Tieto posúdenia sú pripravení vždy vysvetliť a zdôvodniť.

Čl. 12 Rešpektovanie úloh zamestnancov mesta

1. Pri výkone svojich funkcií primátor a poslanci rešpektujú úlohy a povinnosti zamestnancov a zástupcov mesta a bez zaujatosti im poskytnú potrebné informácie v súlade s ich postavením a funkciou.
2. Primátor a poslanci za žiadnych okolností nevyžadujú od zamestnancov mesta, aby zanedbávali alebo obchádzali platné všeobecne záväzné právne predpisy s cieľom poskytnúť priamy alebo nepriamy prospech sebe, im blízkym osobám ani iným fyzickým osobám alebo právnickým osobám.
3. Primátor a poslanci podporujú opatrenia, ktoré vedú k zvýšeniu efektívnosti a flexibilitnosti fungovania zamestnancov mesta a uplatňujú princípy ich pozitívnej motivácie.

Čl. 13 Spolupráca s médiami

1. Primátor a poslanci zodpovedia otvorene a v plnom rozsahu otázky zástupcov médií, ktoré sa týkajú výkonu ich funkcií. Primátor a poslanci poskytnú všetky požadované informácie, súvisiace s výkonom funkcií s výnimkou tých, ktorých poskytnutie vylučujú osobitné právne predpisy.

Čl. 14 Pravidlá upravujúce volebnú kampaň

1. Primátor a poslanci počas výkonu svojej funkcie nepoužívajú finančné prostriedky mesta ani majetok mestskej časti v prospech volebnej kampane svojej alebo iného kandidáta.
2. Primátor a poslanci počas výkonu svojej funkcie nenútia žiadnym spôsobom obyvateľov mesta, ani iných volených predstaviteľov hlasovať inak ako podľa ich vlastného rozhodnutia.

¹ Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Primátor a poslanci sa nesnažia získať hlasy voličov ohováraním iných kandidátov, využívaním násillia alebo vyhrážania, navádzaním na porušovanie volebných pravidiel alebo výsledkov volieb, prísľubom finančných prostriedkov alebo iných darov, či zvýhodnenia pri výkone svojej budúcej funkcie.

Čl. 15 Spoločné ustanovenia

1. Primátor a poslanci zachovávajú, ctia a primerane poznajú všeobecne záväzné právne predpisy mesta a SR.
2. Primátor a poslanci si vážia mandát zverený im na základe slobodných volieb obyvateľmi mesta. Dbajú na riadny chod celej samosprávy. Realisticky hodnotia možnosti výkonných orgánov samosprávy.
3. Primátor a poslanci sa správajú primerane svojej funkcii verejného činiteľa. Na verejnosti a v mestskom zastupiteľstve vystupujú kultivovane a so znalosťou vecí. Na zasadnutia zastupiteľstva a iných orgánov samosprávy prichádzajú primerane pripravení.
4. Primátor a poslanci sa angažujú za budovanie a posilňovanie samosprávneho systému ako základu demokraticky usporiadanej spoločnosti.
5. Primátor a poslanci sa stotožňujú s princípmi tohto Etického kódexu volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina a pri výkone svojich funkcií sú pripravení riadiť sa jeho ustanoveniami. Podporujú všetky opatrenia, ktorých cieľom je oboznamovať verejnosť, médiá a zamestnancov mesta s ustanoveniami tohto kódexu a podporujú a rozširujú dodržiavanie princípov, ktoré obsahuje.
6. Tento Etický kódex volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina bol prijatý uznesením Mestského zastupiteľstva mesta Žilina č... zo dňa ... a týmto dňom aj nadobúda účinnosť.

Príloha Etického kódexu volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

V Žiline dňa

ČESTNÉ PREHLÁSENIE

k Etickému kódexu volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina
schváleného uznesením MZ v Žiline zo dňa ...

Poslanec Mestského zastupiteľstva v Žiline

(meno a priezvisko)

predkladám toto Čestné prehlásenie poslanca Mestského zastupiteľstva v Žiline za volebné obdobie a čestne prehlasujem s vedomím, že rešpektovanie mandátu voličov ide ruka v ruku s rešpektovaním etických štandardov; s vedomím, že dôvera obyvateľov je pre volených predstaviteľov nevyhnutná, aby boli schopní plniť svoje úlohy efektívne; s presvedčením, že podpora kódexu správania sa pre volených reprezentantov na lokálnej úrovni prispieva k budovaniu dôvery medzi komunálnymi predstaviteľmi a obyvateľmi; zdôrazňujúc, že celá verejnosť musí byť zapojená do procesu obnovovania atmosféry dôvery a posilnenia úlohy obyvateľov a médií; na základe čoho sa stotožňujem s Etickým kódexom volených predstaviteľov samosprávy mesta Žilina a čestne prehlasujem, že sa pri výkone svojho mandátu budem riadiť jeho ustanoveniami.

Podpis